

Lausuntopalautteen yhteenveto luonnoksesta Valtioneuvoston hanketiedon esiselvitysraportiksi

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyysi 19.11.2014 lausuntopalvelu.fi – sivustolle lähettämässään lausuntopyynnössä lausuntoja Valtioneuvoston hanketiedon esiselvitysraporttiluonnoksesta sekä sen liitteistä. Lausunnon kohteena oleva laajahko aineistokokonaisuus oli toteutettu kokonaisuudessaan Valtioneuvoston hanketiedon esiselvityshankkeessa 10.2. -19.11.2014 välisenä aikana.

Lausunnon kohteena ollut aineisto olisi tyypillisesti toteutettu useissa erillisissä hankkeissa, joiden tuotokset jalostuvat aina seuraavassa vaiheessa ja hankkeessa. Esiselvityksen kohteena olevan aineistoin laajuus ja epätyypillinen toteutustapa näkyivät aineistossa siten, että osa esiselvitysraporttiluonnoksessa kuvatuista asioista on kuvattu laajemmin kohdearkkitehtuurissa, sen liitteissä tai käytötapauskuvauksissa. Syyskuussa 2014 esiselvityshankkeen tehtäviin päätettiin sisällyttää myös tarjouspyynnön tuottaminen jo vuoden 2014 aikana. Ko. linjauksen seurauksena esiselvityshankkeen rajaus laajeni entisestään.

Hanke päätti toteuttaa lausuntomenettelyn esiselvityksen raporttiluonnoksesta, sisällä siinä oli jo sisällöt kunnossa, jolloin lausunnonantajilla oli tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa lopullisen esiselvitysraportin sisältöön. Näin meneteltynä raportin kielenhuolto voitiin toteuttaa lausuntopalautteen keruun kanssa samanaikaisesti. Toisaalta esimerkiksi vaatimusmäärittely eivät sisällyneet lausunnonkohteena olevaan esiselvitysraporttiluonnokseen, vaikka ne ovat osa lopullista esiselvitystä.

Yleisten havaintojen lisäksi yksityiskohtia koskevat havainnot pyydettiin dokumentoimaan havaintotaulukkoon. Lausuntoaika päättyi 3.12.2014.

Lausuntoa pyydettiin eduskunnalta, Kansallisarkistolta, Kansan muisti ry:ltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeuskanslerinvirastolta, oikeusministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, puolustusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, tasavallan presidentin kanslialta, työ- ja elinkeinoministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, Valtionkonttorilta, valtioneuvoston kanslialta, Valtiontalouden tarkastusvirastolta, valtiovarainministeriöltä, Valtorilta, Väestörekisterikeskukselta ja ympäristöministeriöltä. Lisäksi muut kiinnostuneet tahot ovat voineet jättää lausunnon lausuntopalvelu.fi – sivuston kautta.

Lausuntoja saatiin 16 kappaletta seuraavilta organisaatioilta ja yksityishenkilöiltä:

eduskunnan kanslia, Kansallisarkisto, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Maanmittauslaitos, Mikko Merikivi, oikeusministeriö, oikeuskanslerinvirasto, opetus- ja kulttuuriministeriö, puolustusministeriö, Jukka Rannila, sisäministeriön oikeusyksikkö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriön konserniohjausyksikkö, valtioneuvoston kanslia ja ympäristöministeriö.

Valtiovarainministeriö ja väestörekisterikeskus ilmoittivat, ettei esiselvitysraporttiluonnokseen ole lausuttavaa.

Yleiskommentit

Lausunnonantajat pitävät toteutettua Valtioneuvoston hanketiedon esiselvitystä perusteellisena ja laajana.

Nykyisen hankerekisterin (HARE) uudistamiselle on ollut painavat perusteet jo pitkään ja uudistamiseen olisi pitänyt ryhtyä jo paljon aikaisemmin. Vuonna 2015 on varauduttava tilanteeseen, jossa nykyinen HARE ei ole enää käytössä ja toisaalta uusi valtioneuvoston hanketietopalvelu ei ole vielä käytössä. Lisäksi HAREN sisältämien tietojen siirrosta uuteen hanketietopalveluun ja/tai Kansallisarkistoon on huolehdittava.

Kansalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ja avoimen hallinnon periaatteiden turvaaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä näkökulmia julkisten organisaatioiden tietojärjestelmien ja verkkopalveluiden kehittämisessä. Valtioneuvoston hanketietopalvelun tulee olla tietosisällöltään ja toiminnallisuudeltaan sellainen, että se parantaa hallinnon avoimuutta sekä kansalaisten ja sidosryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Esiselvitysvaiheessa on ollut laajalti mukana eri käyttäjä- ja asiantuntijaryhmiä. Toteuttamisvaiheessa sekä jatkuvan palvelun aikana erilaisten käyttäjä- ja asiantuntijaryhmien laajaa osallistamista on hyvä jatkaa.

Valtioneuvoston hanketietopalvelun on oltava käyttäjäystävällinen ja helppokäyttöinen, niin tiedon ylläpitäjille kuin tiedon hyödyntäjille.

Valtioneuvoston hanketietopalvelu on rajattu esiselvityksessä selkeästi: tietosisältö, organisaatiot, käyttäjäryhmät, prosessirajaukset ja arkkitehtuurirajaukset. Valtioneuvoston hanketietopalvelu sijoittuu luontevasti valtion yhteiseen järjestelmäarkkitehtuuriin. Sen on tarkoitus käyttää esimerkiksi yhteistä julkaisualustaa, yhteistä integraatoratkaisua ja valtioneuvoston yhteistä asianhallintajärjestelmää. Valtioneuvoston hanketietopalvelussa tieto kootaan mahdollisimman kattavasti automatisoiduin menetelmin eri lähteistä ja päällekkäisestä tallennustyöstä pyritään eroon. Oletusarvoisesti hankkeiden master data sijaitsee muualla kuin hanketietojärjestelmässä. Erityisesti suhde ns. operatiivisiin järjestelmiin, kuten asianhallintajärjestelmä on oltava toimiva.

Valtioneuvoston hanketietopalvelun tulee edistää valtioneuvoston yhtenäisiä toimintatapoja ja –prosesseja (erityisesti säädösvalmistelu). Valtioneuvoston hanketietopalvelun toiminnallinen käyttöönotto ja hyötyjen todellinen saavuttaminen vaativat huomattavaa hanketiedon ylläpidosta vastaavien virkamiesten yhteisiin

toimintatapoihin kouluttamiseen sekä hanketietopalvelun käyttöön motivointiin ja sitouttamiseen.

Johtopäätökset

Toteutettu esiselvitys toimii hyvänä lähtökohtana nykyisen hankerekisterin korvaavan kokonaan uuden Valtioneuvoston hanketietopalvelun toteutukselle. Lausuntokierros toi selvän lisäarvon jo tehtyyn työhön ja nosti erityisesti toteutus- ja käyttöönottovaiheen kriittisiä asioita esille. Lausuntojen perusteella esiselvitysraporttia on työstetty siten, että se antaa paremman ja kattavamman kuvan erityisesti niistä asioista, jotka lausunnonantajat ovat ymmärtäneet eritavalla kuin esiselvityshankkeessa on valmisteltu tai esiselvityksen perusteella on ajateltu, että ko. asiat ymmärrettäisiin. Lausunnoissa esitetyt yksityiskohtaiset korjaus- tai muutosesitykset on pääsääntöisesti huomioitu lopullisessa esiselvitysraportissa, kohdearkkitehtuurikuvauksessa, käyttötapauskuvauksissa ja vaatimusmäärittelyissä. Lisäksi lausunnot sisälsivät joukon väitteitä, jotka oli jo otettu huomioon esiselvityksessä, mutta lausunnonantaja esittää, ettei ko. asiaa olisi huomioitu (Liite 1: Lausuntoväitteet, jotka on otettu huomioon esiselvityksessä).

Yksityiskohtaiset otteet lausunnoista

Eduskunnan kanslian pitää esiselvitystä huolellisena työnä, jossa kuitenkin näkyy myös kiireen vaikutukset. Erityisen kiitettävää esiselvityksessä on ollut useiden sidosryhmien osallistaminen ja kuuleminen.

Nykyisen hankerekisterin ongelmat ovat olleet tiedossa jo useita vuosia. Samoin se, että rekisteri on teknisesti elinkaarensa jatkoajalla. Näistä syistä hankerekisterin uudistamiseen olisikin pitänyt ryhtyä jo paljon aikaisemmin.

Valtioneuvoston hanketietopalvelun tavoitetilakuvaus on kunnianhimoinen ja aikataulu vaikuttaa tavoitetilään nähden epäuskottavalta.

Valtioneuvoston hanketietopalvelun ensisijainen hyödynsaajaryhmä olisi määriteltävä ja toteutettava hanketietopalvelu ko. ryhmän ehdoilla.

Esiselvityksessä esitetty tavoitehintaisen iteratiivisen toteutuksen hankintastrategia on haasteellinen, jos vaatimusmäärittelyt on jätetty karkealle tasolle. Toimittajan näkemys siitä mitä tavoitehintaan kuuluu, on todennäköisesti eri kuin mikä on tilaajan näkemys. Tämä voi johtaa aikataulun venymiseen ja kustannusten kasvamiseen. Hankkivan organisaation pitäisi pystyä arvioimaan realistisesti hinta ja aikataulu.

Esiselvityksessä on arvioitu lähinnä vain hankinnan riskejä. Todellinen riski on kuitenkin se, että nykyisen hankerekisterin tekninen elinkaari päättyy ennen kuin uusi järjestelmä saadaan toimimaan. Tästä johtuen tulisi laatia suunnitelma siitä, miten pääsy hankkeiden tietoihin turvataan, jos tämä riski toteutuisi.

Eduskunnan kanslian mielestä on erittäin tärkeää, että myös aineiston historiallisessa vaiheessa se on kansalaisten käytettävissä. Esiselvityksessä ei ole pohdittu sitä, kuinka tämä voitaisiin tehdä. Olisi erittäin tärkeää, että lainsäädäntöhankkeiden koko elinkaari

kaikkine toimijoinen (valtioneuvosto, eduskunta, tasavallan presidentin kanslia) on yhdessä ja kaikkien hyödynnettävänä.

Eduskunnan kanslian mukaan, raporttiluonnoksessa ei ole otettu kantaa järjestelmän kieliversioihin. Kielilain (6.6.2003/423) mukaan valtion viranomaisen tulee palvella kansalaisia suomeksi ja ruotsiksi. Eduskunnan kanslia pitää erittäin tärkeänä, että suomen lisäksi tuleva järjestelmä on käytettävissä myös ruotsiksi.

Eduskunnan kanslia ei pidä mahdollisena, että hankerekisterin päättäneiden kohteiden historiatiedot olisi mahdollista siirtää Valtioneuvoston hanketietopalvelun lisäksi kattavina arkistolaitoksen sähköisten aineistojen vastaanotto- ja palvelujärjestelmä VAPA:aan pysyväissäilytykseen, Haren aineisto ei ole Sähke2 –määrityksen mukaista.

Esiselvityksestä saa käsityksen, että Valtioneuvoston hanketietopalvelulle olisi suunniteltu 50 pääkäyttäjää. Valtioneuvoston hallintoyksikkö -hankkeen edetessä toteutusvaiheeseen, kannattaisi harkita pääkäyttäjätehtävien keskittämistä pienemmälle henkilömäärälle. Hankkeista sisällöllisesti vastaavien henkilöiden, jotka tuottavat ja rikastavat hankkeidensa tietosisältöä säännöllisesti, kouluttamiseen tulisi kiinnittää paljon huomiota ja asiaan tulisi varata runsaasti resursseja. Mikäli edellä mainittuja henkilöitä ei kouluteta, on uhkana, että uusikin järjestelmä on tietosisällöltään epäyhtenäinen.

Eduskunnan kanslia pitää koko lainsäädäntöhankkeen kattavan OLD -tunnisteen käyttöönottoa erittäin tärkeänä. Tällä mahdollistetaan asian linkitys eduskunnan käyttämiin järjestelmiin. Samoin eduskunnan kanslia pitää tärkeänä, että nyt rakennettava järjestelmä mahdollistaa myös valiokuntien pääsyn aineistoon ja sitä, että asialle muodostuu suora pysyväislinkki. Tärkeää on myös se, että kansalaisille ja tutkijoille turvataan pääsy avoimeen aineistoon.

Viimeisenä huomiona eduskunnan kanslia toivoo, että sen käyttöön tulevasta valtiopäiväasioiden ja asiakirjojen käsittelyjärjestelmästä käytetään jatkossa kokonaisuutena nimeä "Eduksi" (katso esim. liite 1 hanketieto, kohdearkkitehtuurikuvaus, sivu 43).

Kansallisarkiston mukaan esiselvitysraporttiluonnos on laadittu hyvin perusteellisesti ja siinä on ansiokkaasti analysoitu hanketietopalvelun eri kehittämisvaihtoehtoja. Toimivan ratkaisun aikaansaaminen vie kuitenkin useamman vuoden, koska valtioneuvoston yhteinen asianhallintaratkaisu etenee eri aikataulussa kuin uusi hanketietopalvelun toteutus.

Uusi ratkaisu synnyttää päällekkäisyyttä ja moninkertaista työtä useamman vuoden ajan, mikäli valtioneuvoston yhteinen asianhallintajärjestelmä on kokonaisuudessaan käytössä vasta vuonna 2019.

Kansallisarkiston näkemyksen mukaan uuden hanketietopalvelun tulisi olla vain julkaisualusta, jolloin kaikki hanketiedon hallintaan liittyvät tiedot tuotetaan operatiivisissa järjestelmissä, erityisesti asianhallintajärjestelmässä (alkuvaiheessa asianhallintajärjestelmissä). Silloin myös hanketiedon sähköinen arkistointi hoituu asianhallinnan kautta.

Kun nykyisen HARE-järjestelmän tekninen tuki päättyy heinäkuussa 2015, olisi Kansallisarkiston kanssa sovittava, kuinka nykyiset hanketiedot saataisiin arkistoitua sähköisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää Valtioneuvoston hanketiedon esiselvitystä hyvänä lähtökohtana nykyisen Hare-järjestelmän uusimiselle ja kannattaa tehtyjä ehdotuksia. Ministeriön edustaja on ollut mukana valmistelutyössä, joten ministeriön näkemykset on suurimmaksi osaksi otettu huomioon jo esiselvitysvaiheessa.

Käytännön toiminnan kannalta liikenne- ja viestintäministeriön toiveena on, että

- valtioneuvoston yhteisen asianhallintajärjestelmän luominen etenisi suunnitelmallisesti.
- virkamiesten kouluttamisesta huolehditaan.
- virkamiehille jäisi uudessa hanketietopalvelussa mahdollisimman vähän manuaalisesti syötettävää tietoa. Esiselvityksen perusteella näin ei kuitenkaan näytä tapahtuvan.
- Esiselvityksessä saa käsityksen, että ministeriöihin tulee 50 pääkäyttäjää, joiden lisäksi 10 pääkäyttäjää olisi VNHY:n palveluksessa. Olisi tarkennettava, mistä henkilöstöryhmistä tulevat ministeriöiden pääkäyttäjät rekrytoidaan, jos kaikki nykyiset Hare:n pääkäyttäjät siirtyvät VNHY:n palvelukseen? Onko pääkäyttäjien yleensäkin oltava tietopalveluista? Missä tehtävissä aiotut 10 pääkäyttäjää VNHY:ssä olisivat? Minkä tyyppisiä tehtäviä pääkäyttäjille on suunniteltu ja onko perusteltua, että heitä on näin monta?
- Esiselvityksessä on hyviä jatkotoimenpide-esityksiä. Näiden lisäksi tarvitaan hyvissä ajoin ennen nykyisen Hare:n toiminnan loppumista konkreettinen ohjaus siitä, miten siirtymävaiheen aikana toimitaan. Miten nykyisen Hare:n aikana aloitetut hankkeet päätetään ja arkistoidaan? Kannattaako vuoden 2015 alkupuolella avata uusia Hare-kirjauksia lainkaan?
- Samoin tulee huolehtia koko prosessin käytännön järjestelyistä ja tiedonkulusta, koska hankkeessa tulee olemaan useita toimijoita (VM, VNK, VNHY, Valtori, ministeriöt).

Maa- ja metsätalousministeriö pitää esiselvitysräportissa ja sen liitteissä kuvattua hankehallinnan kokonaisuutta erittäin kattavana. Uuden hanketietopalvelun eri vaihtoehdot on tuotu hyvin esille. Paras vaihtoehto on valittu hyvin perustellen.

Esiselvityksessä todetaan, että hanketieto kootaan mahdollisimman kattavasti automatisoiduin menetelmin eri lähteistä Valtioneuvoston hanketietopalveluun ja päällekkäisestä tallennustyöstä pyritään eroon. Oletusarvoisesti hankkeiden master data sijaitsee muualla kuin hanketietojärjestelmässä. Edellä esitetty asia on kannatettava ja toimivien integraatioiden merkitystä ei voi liikaa korostaa, erityisesti tulevaan valtioneuvoston asianhallintajärjestelmään sekä yhteiseen julkaisualustaan.

Esiselvityksen mukaan internetpalveluna toteutettava HARE ajetaan alas kesään 2015 mennessä, mutta uusi toteutus on käytettävissä aikaisintaan lokakuussa 2015. HAREa käytetään runsaasti valtioneuvoston ulkopuolella. On syytä pohtia, miten valtioneuvoston ulkopuolisten tahojen tiedon tarpeet hoidetaan tuona aikana.

Nykyjärjestelmässä HAREen viedään säädöshankkeen peruselementtejä koskevat tiedot ja tulevaisuutta koskevat ratkaisut (kirjalliset päätökset). Lähtökohtana tulisi edelleen olla se, että hankkeesta täytetään perustiedot ja jos niissä tapahtuu muutoksia, tehdään

päivitys. Tietty vaiheet taas ovat selvästi hanketietojärjestelmään kuuluvia asioita: asettamispäätös, lausuntomenettely, esittely, valiokuntakäsittelyn tulokset, voimaantulo. Näiden osalta on hyvä lähtökohta, että tiedot tallennetaan yhteen järjestelmään ja tiedot päivittyvät tarpeellisilta osin toiseen. Sen sijaan tietojen tarkempi päivittäminen lainvalmisteluprosessin joka vaiheessa ei ole käytännössä kovin toimiva ratkaisu.

Lisäksi on epäselvää, missä vaiheessa hankeaiho viedään järjestelmään. Mikä on hankkeen suunnittelun aloittamista koskeva päätös? Sellaista ei aina tehdä, eikä varsinkaan kirjallisena. Onko se hankkeen merkitseminen tietyn vuoden lainsäädäntöohjelmaan? Vaikuttaa selvältä, ettei säädöshankkeita koskeva prosessi hanketietopalvelun osalta toteudu aivan samalla tavalla kaikissa ministeriöissä, koska toiminnan suunnitteluprosessit eroavat toisistaan kuten myös säädösvalmisteluprosessi (esim. virkатыönä toteutettavien hankkeiden asettaminen). Toisaalta vaikuttaa myös siltä, ettei hankejärjestelmä palvelisi sisäistä toiminnan suunnittelua, jollei määrityksiä voida tarkentaa ministeriökohtaisesti.

On erittäin tärkeää, että nykyisen hankerekisterin päättäneiden kohteiden historiatiedot on mahdollista siirtää uuteen valtioneuvoston hanketietopalveluun. Maa- ja metsätalousministeriössä kyseisiä tietoja ei ole rekisteröity mihinkään muuhun järjestelmään runsaan kymmenen vuoden ajalta. Sähköinen pysyvässäilytys Arkistolaitoksen VAPA-järjestelmässä on kannatettavaa.

Jos valtioneuvoston hanketiedon toteutusprojekti myöhästyy, on taattava että nykyisen HAREn tietosisältö on koko ajan käytettävissä valtioneuvoston sisällä.

Maanmittauslaitos esittää, että hanketietopalvelu tarkoittaisi nimenomaan tietopalvelua eikä sisällä ylläpidon toiminnallisuutta ja että hanketietojärjestelmä kattaa myös ylläpidon.

Esiselvityksen yhteydessä on tuotettu runsaasti materiaalia, mutta useat sisällölliset kohdat on toistettu joko samalla tavalla tai hieman laajennettuna. Toistuvat kohdat hankaloittavat materiaaliin tutustumista ja tulevat vaikeuttamaan materiaalin mahdollista ylläpitoa jatkossa.

Materiaalissa on useita kohtia, jossa esitetään käsitteitä, tietoa, päätietoryhmiä ja sanastoa sekä niiden määritelmiä, kuvauksia ja selitteitä. Tulisi pyrkiä yhtenäisempään esitystapaan.

Kaikki valtion keskusvirastojen merkittävät ICT-kehityshankkeet on vietävä valtionhallinnon yhteiseen hankesalkkuun. Mikäli hankesalkkuun vietyjä kehityshankkeiden tietoja on tarve luetteloida tai julkaista hanketietopalvelun kautta, tulisi tietojen siirtyä hanketietojärjestelmään rajapintapalvelun kautta automaattisesti niiden hankkeiden osalta, joiden kohdalle merkitään esim. ”liitetään perustiedot hanketietoon”. Näin voidaan välttää erikseen raportointi ja tietojen tallennus useaan järjestelmään.

Materiaalin rajausten ja reunaehtojen luettelon toinen kohta (esim. kohdearkkitehtuuri s. 6 rajaus 2) viittaa koko valtionhallintoon ja julkishallintoon vain hankkeen organisointitietojen haun yhteydessä. Onko hanketietopalvelun laajennettavuus otettu huomioon vain henkilötietojen haussa (tämä ei selviä täysin reunaehtolauseesta), mutta ei niin, että hankejärjestelmää voitaisiin laajentaa myös muiden kuin valtioneuvoston

hankkeiden käyttöön ja ylläpitoon? Käyttötapaukset ja tarpeet lienevät kuitenkin yhtenevät, jolloin joustavasti toteutettuna hanketietojärjestelmää voisi hyödyntää myös muiden valtionhallinnon hankkeiden ylläpitoon.

Lisäksi Maanmittauslaitos ehdottaa, että ”uniikki tunniste” korvataan ilmaisulla ”yksilöivä tunniste” sekä dokumentaatioissa tulisi selkiyttää, milloin tarkoitetaan määrittelyä (rajapinta) ja milloin määrittelyä toteuttavaa toimintaa (rajapintapalvelu).

Mikko Markus Merikiven mielestä hankerekisterin uudistus on erittäin hyvä asia. Oikein toteutettuna ja käytettynä epäilisin sen helpottavan nykyisin hankalaa päätöksenteon seuraamista. Toivon, että tämä näkökulma tulee olemaan esillä, kun hanke etenee. Perinteisestihän tietoa on joutunut hakemaan itse ("pull" eikä "push") ja eri sivustoilta (ja täten erilaisista käyttöliittymistä). Joissain paikoissa on kaikkia syötteitä tai sähköpostilistoja, mutta niihin tyypillisesti pistetään kaikki mahdollinen, jolloin käyttäjä "hukkuu informaatiotulvaan". Tarvitaan parempia mahdollisuuksia käyttäjille lähetetyn informaation räätälöintiin. Seuraamismahdollisuuksien tulisi olla räätälöivissä loppukäyttäjien tarpeiden mukaan.

Toimielimiä tulee olla mahdollista seurata. Seuraaminen tulisi voida rajata esim. ainoastaan uusien hankkeiden ilmaantumiseen. Mikäli kaikkia mahdollisia uutisia tulee puheista, uusista julkaisuista, niin siinä saattaa tulla viestitulvan ongelma. Pelkästään uusien hankkeiden seuraaminen toimielimiltä kuitenkin jättää sen mahdollisuuden, että kiinnostavia hankkeita voi seurata yksitellen. Seurantaviesteihin olisi hyvä sisällyttää myös joku teaserteksti, joksi ehdotan päätietoryhmissä olevaa tehtäväkuvausta. Vaihtoehtoja seurannan räätälöintiin voi olla toki enemmänkin.

Käyttäjille tulisi tulla ilmoitus uusista lausuntopyynnöistä ja hankkeista otakantaa.fi:ssä.

Avoimen rajapinnan dokumentaation tulisi olla kattava ja kaikille ilmainen.

Valtioneuvoston hanketietopalvelun toteutuksessa vältettävien asioiden listaan voisi lisätä sellaisten ohjelmointikielten välttäminen, joita ei juuri kukaan osaa. Hanketietopalvelun toteutus voisi olla hyvä tilaisuus vaihtaa Windows-serveristä Linuxiin, jolloin päästäisiin taas yhdestä toimittajariippuvuudesta irti. En tiedä tosin, kuinka toteuttamiskelpoinen tämä ehdotus on, kun hankerekisteri olisi sidoksissa moneen muuhun järjestelmään.

Oikeuskansleri valvoo valtioneuvoston toiminnan laillisuutta. Laillisuusvalvonnan näkökulmasta tämän velvollisuuden täyttämiseen tarvittavien välineiden kehittäminen on mitä kannatettavinta valmistelun avoimuuden edistämistä. Viranomaisten velvollisuudesta antaa tietoja valmisteilla olevista asioista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 19 §:ssä.

Oikeuskanslerinvirastolla ei ole lausuttavaa esiselvityksen sisällöstä.

Oikeusministeriö pitää hankehallinnan kehittämiseen tähtäävän hankkeen käynnistämistä tarpeellisenä useasta syystä. Kansalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ja avoimen hallinnon periaatteiden turvaaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä näkökulmia julkisten organisaatioiden tietojärjestelmien ja verkkopalveluiden kehittämisessä. Valtioneuvoston hankerekisteri HARE toimii

tietolähteenä hallinnon hankkeista, joten sen sisältö- ja toimintatapasuunnittelussa kansalaisnäkökulman huomioiminen on olennainen lähtökohta.

Oikeusministeriö katsoo, että julkisuuslain, valtioneuvoston demokratiapoliittisessa selonteossa tehtyjen linjausten sekä kansainvälisen Avoimen hallinnon toimintaohjelman Suomen sitoumusten näkökulmasta hankerekisterin uudistaminen tulee toteuttaa. Oikeusministeriö pitää tärkeänä, että kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien ja avoimen hallinnon vahvistaminen ovat aivan keskeisiä lähtökohtia HARE:n uudistamistyölle.

Oikeusministeriö katsoo, että hanketietopalvelun kehittämisessä on esiselvitysvaiheessa monipuolisesti otettu huomioon myös oikeusministeriön demokratiapalveluiden tarjoamat mahdollisuudet kansalaisten, yhteisöjen ja muiden sidosryhmien vaikuttamisen kasvattamiseksi.

Esiselvityksessä esitetty hanketietopalvelun tavoitetilan tietosisällön rajaus on ministeriön mielestä toimiva kuten myös organisaatorajaus.

Nykyinen valtioneuvoston hankerekisteri HARE on teknologialtaan, toimintavarmuudeltaan ja käytettävyydeltään ollut päivittämisen tarpeessa jo vuosien ajan. HARE:n elinkaareissa eletään jo kriittistä vaihetta ja uudistamisen toteuttaminen nopealla aikataululla on välttämätöntä. Hanketiedon saatavuutta on parannettava, sillä nykyisellään se ei vastaa etenkin säädöshankkeiden osalta käyttäjien tietotarpeita, jotka ovat aiempaa yksityiskohtaisempia. Näitä ovat muun muassa kielelliset oikeudet.

Oikeusministeriön havaintojen mukaan hanketietopalvelun toteutusvaiheessa tarkempaa selvittelyä vaativia asioita ovat hankehallinnan sovellusten omistajuus- ja ylläpitovastuut, hankkeiden asiakirja-aineistojen säilytyspaikkaa koskevat linjaukset, EU-säädöshankkeiden hallintaa koskevat kehittämistarpeet sekä valmistelijoiden sitouttaminen hanketiedon säännölliseen ylläpitoon.

Uudistamisessa on huolehdittava käyttäjälähtöisyydestä ja esteettömyydestä sekä siitä, että tekniseksi alustaksi valikoituu paras mahdollinen, joustava, laajennettavissa oleva ja ajanmukaisin alusta, joka mahdollistaa käytön eri päätelaitteilla ja tietojen esittämisen ja jakamisen mm. ministeriöiden omilla verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Lisäksi kansalaisille tarjottavan käyttöliittymän kieleen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja sen suunnittelussa tulee hyödyntää Hyvän virkakielen toimintaohjelman ja Virkakielikampanjan kaltaisia tieto- ja asiantuntijalähteitä.

Oikeusministeriö pitää hyvänä, että esiselvitysvaiheessa on ollut laajalti mukana eri käyttäjä- ja asiantuntijaryhmiä. Toivottavaa on, että toteuttamisvaiheessa sekä jatkuvan palvelun aikana tätä toimintaa jatketaan erilaisten käyttäjä- ja asiantuntijaryhmien kanssa.

Oikeusministeriö suhtautuu myönteisesti siihen, että hankkeen tehtäviin kuuluu mm. myös omistajuus-, ohjaus- ja ylläpitovastuiden selvittäminen. Näissä järjestelmän kehittämisen ja ylläpidon kannalta olennaisissa vastuissa on nykyisen HARE:n aikana ollut epäselvyyttä, joten yhden omistaja- ja ylläpitovastuutahon nimeäminen on erittäin tärkeää kaikkien järjestelmää käyttävien tahojen vuoksi.

Hanketiedon hallinnan uudistamisessa on tärkeää määritellä tiedon ensisijainen tallennuspaikka. Oikeusministeriön mielestä hankehallinnassa on päästävä selkeään

toteutukseen, jossa asianhallintasovellus on tiedon ensisijainen tallennuspaikka ja päällekkäisestä työstä tietojen varastoinnissa päästään eroon.

On harmillista, että nykyisen hankerekisterin aiheuttamien aikataulupaineiden vuoksi hankehallinnan uudistus toteutuu osaksi ennen kuin valtioneuvoston yhteisen asianhallinnan kehittämishanke saadaan valmiiksi. Näiden hankkeiden eriaikaisuudessa on riskinä, että hankehallinnan käytännön toteutusta joudutaan muuttamaan uuden, koko valtioneuvostoa koskevan asianhallintasovelluksen käyttöönoton yhteydessä. Valtioneuvoston asianhallinnan kehittämishankkeen esiselvitysvaiheessa on selvitetty hankehallintaan liittyviä tarpeita ja haasteita, jotka hankehallinnan kehittämisessä on välttämätöntä ottaa tarkasti huomioon. Oikeusministeriö katsoo, että asianhallinta on hanketiedon olennaisin liittymä. Valtioneuvoston hallintoyksikön perustamisen myötä etenevä valtioneuvoston yhteisen asianhallinnan toteutuminen lisää osaltaan asianhallinnan merkitystä hankehallinnan toteutuksessa.

Oikeusministeriön mielestä EU-säädöshankkeiden hallinnan välineitä tulisi kehittää osana valtioneuvoston asianhallinnan kehittämistä. Hankkeiden kokonaisuuden hallinnan kannalta olisi valitettavaa, että EU-hankkeiden hallinta jätettäisiin yksinomaan EUTORI-sovelluksen varaan. EUTORI ei nykyisellään tarjoa riittäviä välineitä hankeseurantaan eikä EUTORI:sta ole ainakaan lähivuosina tulossa erillistä sovellusta tai palvelua EU-hanketiedon julkiseen jakeluun.

Hankehallinnassa kriittinen menestystekijä on hankkeiden vastuuvalmistelijoiden saaminen aktiivisesti mukaan hanketiedon säännölliseen ylläpitoon. Valmistelijoiden kannalta hanketiedon ylläpitoon käytettävälle ajalle ja resursseille pitäisi saada myös jotain motivointia ja vastiketta. Valmistelijoilta tarjottavat hankehallinnan hyötypalvelut voisivat olla säädösvalmisteluprosessin hallinnan ja oman hankearkiston työkalut. Valmistelijat tulisi lisäksi pitää mukana hankehallinnan sovelluksen pilotointivaiheessa, sillä heiltä olisi saatavissa tärkeää palautetta sovelluksen käytettävyydestä ja hyödyllisyydestä. Kouluttamiseen, viestintään ja ohjeistukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Esiselvityksessä mainitun pääkäyttäjäkoulutuksen lisäksi tulee järjestää koulutusta myös valmisteleville virkamiehille. Valmistelevien virkamiesten koulutus ja ohjeistaminen tulee kytkeä jo olemassa oleviin koulutusohjelmiin ja ohjeisiin, kuten esimerkiksi lainvalmistelukoulutukseen ja lainvalmistelun prosessioppaaseen.

Hanketietosovelluksen ulkoisten rajapintojen osalta oikeusministeriö korostaa, että ministeriön asianhallinnan nykyisten hanketiedon siirron rajapintojen toteuttaminen vähintään nykyisellä tasolla myös uuteen hanketiedon ratkaisuun on erittäin tärkeää. Oikeusministeriön Oskari-asiankäsitteilyjärjestelmässä on jo yli 10 vuoden ajan ollut käytössä hyvin ja kokonaisvaltaisesti toimiva HARE-integraatio. Ministeriössä ei viedä HARE:en mitään tietoja tai asiakirjoja manuaalisesti, vaan kaikki siirrot hoituvat Oskarista automaattisesti vuorokausittain tehtävillä eräajoilla. Mikäli nykyisen hankerekisterin alasajon yhteydessä syksyllä 2015 tämä tietojen siirtomahdollisuus poistuu eikä hankkeiden tietoja ja julkisia asiakirjoja saada enää sujuvasti verkkoon, oikeusministeriön kirjaamo tulee työllistymään hankkeita koskevien tieto- ja asiakirjapyyntöjen johdosta kohtuuttoman paljon 1-2 vuoden ajan odotettaessa valtioneuvoston yhteisen asianhallinnan ja sen hanketietointegraation käyttöönottoa aikaisintaan syksyllä 2016. Myös rajapintojen kattavaa toteutusta pidetään tärkeänä, jotta hanketiedossa olevia tietoja voidaan julkaista myös muissa verkkopalveluissa.

Esiselvityksessä käytetyt kohteiden käsitteet olisi yhdenmukaistettava mm. valtioneuvoston asianhallinnan esiselvityksessä esitettyjen ja käytettyjen termien kanssa niiltä osin kuin niillä tarkoitetaan samaa asiaa (esim. metadata vs. metatieto). Tämä edesauttaa mm. tulevan integraation rakentamisessa. Lisäksi hankesalkun huomiointi ja integrointi uuteen hanketiedon ratkaisuun on kannatettava asia.

Pyydämme kiinnittämään huomiota lausuttavaksi lähetettyjen asiakirjojen lopullisissa versioissa myös oikeinkirjoituksen tarkistamiseen ja väliotsikointiin lukemisen sujuvoittamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan suunnitteilla oleva hanketietopalvelu on tärkeä avoimen hallinnon ja avoimen tiedon periaatteita toteuttava ratkaisu. Laadukkaasti toteutettuna sillä voi olla huomattava merkitys valtioneuvoston ja myöhemmin muunkin julkisen hallinnon viestinnälle. Opetus- ja kulttuuriministeriö toivoo, että hanke etenee joutuisasti suunnittelu- ja toteutusvaiheeseen.

Palvelun uudistamisesta laadittu esiselvitys on seikkaperäinen ja laaja. Selvityksen laajuus on ilmeisesti johtanut aikapulaan, mikä näkyy muistion laadussa. Esiselvityksen sisältämä laaja prosessityö ei ehkä olisi ollut tarpeenkaan tässä vaiheessa. Prosessityön sijaan olisi voitu analysoida perusteellisemmin järjestelmän luonnetta, käyttötarkoitusta ja asemaa valtioneuvoston viestinnän kokonaisuuden kannalta sekä toteutuksen vaiheistukseen liittyviä näkökohtia. Tämä olisi saattanut tuottaa selvitykseen jossain määrin erilaisia näkemyksiä ja painotuksia.

Varsinainen kohdearkkitehtuurikuvaus on laadittu suositusten mukaisesti. Esiselvitys korostaa aivan oikein yleisinä arkkitehtuuriperiaatteina komponenttilähtöisyyttä ja hallittua integraatoratkaisua. Suunniteltu järjestelmä näyttäisi myös sijoittuvan luontevasti valtion yhteiseen järjestelmäarkkitehtuuriin. Sen on tarkoitus käyttää esimerkiksi yhteistä julkaisualustaa, yhteistä integraatoratkaisua ja lausuntopalvelua. Kokonaisuus ei kuitenkaan vaikuta aivan loppuun asti harkitulta. Esimerkiksi lausuntopalvelu.fi:n integraatiolle annetaan selvityksessä korkea prioriteetti. Lausuntopalvelu.fi:ssä ei kuitenkaan ole asiakirjahallinnon edellyttämiä toimintoja, joten lausunnot eivät näin menetellen tulisi lainkaan kirjatuiksi ja arkistoiduiksi.

Esiselvityksessä olisi voitu analysoida tarkemmin nykyisen hankerekisterin käyttöä. Mitkä tahot tietoa hakevat ja mitä tietoa erityisesti? Mihin tietoa käytetään ja miten? Raportti ei sisällä tietoa käytön luonteesta, käyttöprofiileista, käyttäjien taustoista tai muista seikoista, jotka valaisisivat käyttötarvetta syvällisemmin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ehdottaa, että selvityksen laadintaan mukaan olisi otettu esimerkiksi tiedotusvälineiden edustajia ja valtioneuvoston piirissä toimivia viestinnän ammattilaisia. Median ja yleisemmin viestintäkentän ajatellaan olevan keskeinen palvelun käyttäjäryhmä. Menettely olisi voinut vaikuttaa järjestelmän luonteen ja toiminnallisuuden määrittelyyn.

Nykyisen hanketietojärjestelmän keskeisinä ongelmina on mainittu huono tiedon löytyvyys ja jatkohyödynnettävyys, tietojen ja käyttötapojen epäyhtenäisyys sekä tiedon toistuminen ministeriöiden muissa järjestelmissä. Esiselvitys ei valaise ongelmia ja niiden syitä tarkemmin, eikä se esitä myöskään uskottavaa ratkaisua ainakaan kaikkiin näistä ongelmista. Se ei esimerkiksi sisällä kuvausta siitä, millä tavoin tässä yhteydessä varmistettaisiin hanketietojärjestelmän käytön osalta yhtenäinen toiminta valtioneuvoston

piirissä. Se ei liioin selosta, millä tavoin varmistettaisiin tiedon löytyvyys nykyistä paremmin.

Selvityksen liitteiksi on laadittu kuvaukset hallitusohjelmapirosessista, hankehallinnan prosessista, säädösvalmisteluprosessista sekä yleisestä päätösten toimeenpanoprosessista valtioneuvostossa. Kuvausten olemassaolo ei kuitenkaan synnytä yhdenmukaisuutta. Ongelmana lienee laajempi johtamiskäytäntöjen erilaisuus tai horjuvuus valtioneuvoston piirissä. Yleensä selkeät ja yhdenmukaiset johtamisjärjestelmät tuottavat myös selkeitä ja yhdenmukaisia operatiivisia prosesseja.

Selvitys ei varsinaisesti kerro, miten uusi järjestelmä vähentäisi tiedon tallentamista useampaan kuin yhteen paikkaan. Tavoitteen toteutuminen edellyttää tietoa koostavan ja esittävän hanketietojärjestelmän lisäksi valtioneuvostossa yhtenäisiä ja nykyaikaisia taustajärjestelmiä, jotka kykenevät integroitumaan hanketietojärjestelmään ja toisiinsa sekä näiden taustalla olevaa yhtenäistä metatietoa, kuten tehtäväluokituksia, tilipuitteita ja projektitunnuksia. Suurimmaksi osaksi nämä puuttuvat vielä, vaikka kehittämisen suunta onkin oikea.

Rajaukset operatiivisempien järjestelmien suuntaan vaikuttavat onnistuneilta. Tämä onkin tärkein edellytys järjestelmähankkeen onnistumiselle. Olennaisia ovat erityisesti rajaukset suhteessa asianhallintaan, hankesalkun hallintaan ja projektinhallintaan. Toteutuksen kokonaisaikataulu vuodet 2015—2017 voisi olla tältä pohjalta realistinen. Kyseessä on koostava järjestelmäpalvelu, jossa tietoa ei lähtökohtaisesti tuoteta, vaan joka vastaanottaa tietoa muista järjestelmistä ja julkaisee sen. Tämä on oikea periaate, ja sen toteuttaminen edellyttää hyvin määriteltyjä ja toimivia rajapintoja, joiden merkitys tuleekin muistiossa hyvin esille.

Suunniteltu uusi hanketietopalvelu on tietosisällöltään selvästi nykyistä ratkaisua laajempi. Julkaistavat kohteet eivät ole vain hankkeita ja toimielimiä, vaan myös eritasoisia ohjelmia, strategioita ja linjauksia. Valtioneuvoston tiedottamisen kannalta tämä vaikuttaa perustellulta: toimintaa koskevaa ajankohtaista tietoa ei ole tarkoituksenmukaista hajottaa eri verkkosivuille. Myös tiedon käyttäjän kannalta ratkaisu voi olla samasta syystä perusteltu. Laaja tietosisältö voisi nykyistä ratkaisua paremmin tukea valtioneuvoston ja muiden julkisen hallinnon organisaatioiden strategista viestintää. Tämä tavoite on hyvä. ”Hanketietopalvelu” on järjestelmälle itse asiassa jossain määrin harhaan johtava nimitys.

Kuitenkin ylätason kohteiden (esim. eritasoiset ohjelmat) osalta myös ylläpidon on ajateltu tapahtuvan juuri tässä järjestelmässä. Tähän liittyy ohjelmien ja niihin kytkeytyvien hankkeiden mahdollisesti hyvinkin monikerroksisen hierarkian ja keskinäisten riippuvuuksien rakenne. Riskinä on, että verrattain pienen kohdejoukon (esim. hallitusohjelma ja sen päivitykset, politiikkaohjelmat) sofistikoituun ylläpidettävyyteen ja esittämiseen kiinnitetään runsaasti huomiota, mistä saattaa aiheutua saavutettaviin hyötyihin nähden kohtuuttomia kustannuksia ja ajanhukkaa.

Onko esimerkiksi hallitusohjelman seuranta ja toteutumisen viestintä luontevinta ja kustannustehokkainta järjestää juuri tällä menetelmällä? Jos järjestelmä olisi käytössä 10 vuotta, ehdittäisiin tuona aikana kirjata järjestelmään ehkä kaksi hallitusohjelmaa. Onko tarkoituksenmukaista ja taloudellisesti järkevää kehittää pitkälle viritettyä seurannan ja havainnollistamisen mekanisme kahta tapausta varten, ja onko hallitusohjelman ja politiikkaohjelmien viestintä tosiaan parhaiten hoidettavissa näin? Vaikka strategisen

viestinnän tukeminen on tavoitteena hyvä, saattaisikin olla järkevää vielä arvioida kriittisesti järjestelmän tietosisältöä sekä toiminnallisen ja viestinnällisen ytimen luonnetta.

Esiselvityksen kustannus-hyötyanalyysi ei ole täysin vakuuttava. Esiselvityksen perusteella voisi päätyä myös tulkintaan, että järjestelmän tuottamat euromääräiset kokonaishyödyt eivät likimainkaan kata järjestelmän kokonaiskustannuksia esitetyllä kahdeksan vuoden käyttöajalla. Hallitseva kustannustekijä on luonnollisesti järjestelmän hankkiminen vuosina 2015—16. Tätä tekijää onkin syytä tarkastella kriittisesti.

Riskinä on, että järjestelmäprojektille asetetut laajat odotukset ja sen mukaisesti toiminnallisuuden olennainen laajentaminen nykyisestä aiheuttavat kustannusten merkittävää kasvua ja toteutusaikataulun venymistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää harkittavaksi, että toteutuksen ensimmäinen vaihe rajoitettaisiin minimitasoon toiminnallisuuteen, joka olisi suurin piirtein nykyisen ratkaisun tasolla. Tätä perustelee myös erittäin tiukka nykyisen järjestelmän alasajon aikataulu. Kuten muistiossa on esitetty, ensimmäisessä vaiheessa tulisi myös varmistaa olemassa olevien tietoaaineistojen migraatio sekä tärkeimpien integraatioiden edellyttämien rajapintojen toiminta. Lisätoimintoja, uusia kohdetyyppejä ja näiden vaatimia uusia ylläpito-, visualisointi- ja muita ratkaisuja toteutettaisiin käyttökokemusten ja havaitun tarpeen mukaan seuraavina vuosina.

Esiselvityksestä saa vaikutelman, että asianhallintajärjestelmien integraatoratkaisut rakennettaisiin kunkin integroitavan järjestelmän osalta erikseen osana hanketietojärjestelmän toteutusta. Asianhallintajärjestelmien perusintegraatio toimivat yksisuuntaisina: asianhallinta käynnistää rajapinnan kautta hanketietojärjestelmässä tiedon luonti- tai päivitystapahtuman. Nämä integraatiot tulisi jättää asianhallintajärjestelmien omistajien harkittaviksi ja kustannettaviksi, kun taas hanketietojärjestelmässä laadittaisiin vain palvelurajapinta kohteen päivitystä ja lisäystä varten. Jos tämä rajapinta määriteltäisiin toteutuksen ensimmäisessä vaiheessa, voitaisiin integraatioiden toteuttaminen aloittaa ajoissa myös asianhallintajärjestelmissä. Näin niiden ministeriöiden toimintaan ei tulisi häiriöitä, jotka ovat toteuttaneet integraatioita nykyiseen hanketietojärjestelmään.

Puolustusministeriön mukaan hankerekisterin ja sen korvaavan uuden hanketietopalvelun toiminnallisuuksille on kuvattu hyvin vahva ja painava tarve. Nykyinen hankerekisteri on teknologialtaan, käytettävyydeltään ja tiedon saatavuudeltaan vanhentunut eikä sen voi enää olettaa toimivan vuosia. Toiminnallisuudet on joka tapauksessa toteutettava tavalla tai toisella, jos hankerekisteriä tai vastaavaa järjestelmää ei olisi.

Tulevan palvelun tavoitteet on rajattu esiselvityksessä selkeästi: tietosisältö, organisaatiot, käyttäjäryhmät, prosessirajaukset ja arkkitehtuurirajaukset.

Esiselvitystyössä on tehty paljon perusteellista selvitys- ja kuvaustyötä, varsin hyvántuntuista kohdearkkitehtuurin kuvauksesta alkaen, on tunnistettu keskeiset hanketiedon liittymäprosessit, tietovirrat, tietojärjestelmät jne.

Nykytilan kuvauksesta käy ilmi, että nykyisin tehdään paljon päällekkäistä työtä, on vaihtelevia käytäntöjä, ja useissa kohdin ei ole toimivia integraatioita.

Esiselvityksessä on tutkittu useaa eri vaihtoehtoa, ja kuvattu näille hyödyt ja haitat. Esiselvitys selkeästi nostaa esille yhden vaihtoehdon, joka parhaiten vastaa tulevalle ratkaisulle asetettuja tavoitteita. Lisäksi on kartoitettu kaikki relevantit valtiolla jo käytössä olevat tai käyttöönottovaiheessa olevat alustavaihtoehdot. Myös valtioneuvoston muut meneillään olevat kehittämishankkeet on huomioitu.

Tavoiteratkaisu sisältää selkeät rajaukset ja reunaehdot, priorisoidut ja aikataulutetut integraatiot sekä palvelun hallintamallin. Myös mahdollinen hankintamalli on jo kattavasti suunniteltu. Tavoiteratkaisun kuvaus tietojärjestelmänä on siis kaiken kaikkiaan selkeä ja kattava.

Hanketietojärjestelmän osalta tavoitellaan nopeaa, kerralla kaikissa ministeriöissä käyttöönotettavaa minimiototeutusta. Tämä tarkoittanee lähinnä hanketietojärjestelmän teknistä käyttöönottoa. Sen sijaan toiminnallinen käyttöönotto ja hyötyjen todellinen saavuttaminen ovat tavoitteina erittäin haasteellisia ja vaativat huomattavaa panostusta ja riittävää ennakkoinformointia ja koulutusta niille henkilöille, jotka vastaavat hankkeen tai työryhmän työstä kaikissa järjestelmän käyttöönottavissa organisaatioissa. Ministeriöiden virkamiesten motivoimiseen ja sitouttamiseen järjestelmän käyttöön yhtenäisin toimintatavoin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ylläpitovastuu on hankkeista sisällöllisesti vastaavilla, ja raporttiluonnoksen mukaisesti edellytetään tiedon laadukkuutta ja riittävää yhtenäisyyttä, mikä on saavutettavissa vain hanketiedon käsittelyn yhtenäistämällä valtioneuvostossa.

Tavoitteiden saavuttamista auttaisi merkittävästi se, että järjestelmä olisi käyttäjäystävällinen (esim. hakutoiminnot) niin tiedon tuottajille kuin tietoa hakevillekin. Jatkotyössä tulisi kaiken aikaa kiinnittää huomiota siihen, että tuleva palvelu rakennetaan toimintalähtöisesti, ei tietojärjestelmäkeskeisesti. Tämä on ehdoton edellytys järjestelmän käytön vakiinnuttamiselle. Tulevasta ratkaisusta ei tule muodostua hallinnollista taakkaa sen käyttäjille.

Puolustusministeriön yksityiskohtaisia havaintoja:

Tietojen automatisoitu siirto muista järjestelmistä hanketietopalveluun on erittäin kannatettavaa manuaalisen työn välttämiseksi. Tosin tämä toteutuu alkuvaiheessa vain osittain ennen valtioneuvoston yhteistä asianhallintaratkaisua. Tietoa voidaan myös tuottaa hanketietojärjestelmässä, mikä edellyttää sitä, että ko. tieto on tallennettavissa yleiseen tiedostomuotoon, esim. pdf: ksi, jotta se voidaan tarvittaessa ottaa talteen asianhallintaratkaisuun. Tietojensiirron on voitava olla tarvittaessa myös manuaalinen, esim. kun on tarve tallentaa tietoa järjestelmään/järjestelmästä, johon/josta ei ole rajapintoja.

Käsitelmissä ei ole huomioitu liittymäprosesseja (rajapintoja ja integraatiotarpeita).

Esiselvityksessä on käytetty mm. käsitelmissä termiä metadata. Pitäisikö se korvata termillä metatieto, jota on viime aikoina käytetty useammin julkishallinnon piirissä?

Raporttiluonnoksessa todetaan, että strategiat, selonteot ja valtioneuvoston linjaavat asiakirjat eivät muodosta prosessia, vaikkakin ovat keskeinen osa hanketietojärjestelmän kokonaisuutta. Tämä on todettu ilmeisesti vain hanketietojärjestelmän näkökulmasta, sillä muutoin strategiat ja selonteot valmistellaan tiettyjen prosessien mukaisesti.

Jukka Rannilan mukaan lausunnonkohteena oleva esiselvitysraporttiluonnos liitteineen on kunnioitettavan laaja. Nykyisen hankerekisterin (www.hare.vn.fi) toiminta vuodesta 1998 alkaen nykytilanteeseen on ollut hyvin kunnioitettava saavutus. Uuden tietojärjestelmän toteuttaminen on aina iso muutoshanke, jota on vaikea etukäteen ennakoida kunnolla. Muutoshanke on aina sekä mahdollisuus käytäntöjen tehokkaalle muutokselle että uhka vallitseville käytännöille.

Rannilalla on 27 ehdotusta, jotka liittyvät Valtioneuvoston hanketietopalvelun suunnitteluun, toteutukseen ja käyttöönottoon. Ehdotukset:

1. Ennen hankerekisteriin liittyviä (uusia) hankkeita ja/tai (uusia) kilpailutuksia mallinnetaan hankerekisteriin liittyvät prosessit hyvinkin tarkasti.
2. Hankerekisteriin liittyvät prosessit pitää mallintaa jollakin mallinnusmenetelmällä.
3. Hankerekisteriin liittyvien prosessien mallinnuksien vastuu on tilaajan tehtävänä (eli valtio tässä tapauksessa), ja tätä vastuuta ei siirretä ulkopuolelle.
4. Tarvittaessa voidaan tässä hankkeessa kysyä eri sidosryhmiltä erilaisia näkemyksiä koskien käytettävää mallinnusmenetelmää.
5. Hankerekisteriin liittyvien prosessien mallinnuksissa pitää etsiä ensin etsiä täysin selvät vaiheet nykyisistä prosesseista.
6. Täysin selvien vaiheiden mallintamisen jälkeen voidaan prosesseja mallintaa useammalle tasolla – hyvinkin yksityiskohtaisesti.
7. Kohdealueen huippuasiantuntijan / huippuasiantuntijoiden on johdettava tehtävää mallinnusta (myös prosessien mallinnus) aivan alkuvaiheesta alkaen.
8. Uusien prosessien prosessimalleissa pitää selvästi erotella ihmisten tekemät vaiheet ja tietokoneiden tekemät vaiheet.
9. Prosessimallien päälle voidaan tehdä laajempia vaatimuksien luetteloita.
10. Järjestelmään esitetyt vaatimukset ja järjestelmän toteutetut ominaisuudet on linkitettävä selvästi kehittämishankkeen aikana.
11. Prosessimallien rakentamisen jälkeen ja vaatimusten laajan listauksien jälkeen on mahdollista tehdä erilaiset kokonaisjärjestelmän jakaminen osajärjestelmiksi.
12. Osajärjestelmiksi jakamisessa (mahdollisesti hierarkioiksi) on osajärjestelmien väliset yhteydet pidettävä mahdollisimman yksinkertaisina.
13. Mahdollisuuksien mukaisesti kartoitetaan markkinoilla olevat avoimet ja suljetut ratkaisut kokonaisjärjestelmälle ja osajärjestelmille: haku, lisäys, poisto, muutos, laitteet, ohjelmat, käyttöjärjestelmät ja tietokannat.
14. Mahdollisuuksien mukaisesti kartoitetaan markkinoilla olevat avoimet ja suljetut standardit eri kohtiin järjestelmää: haku, lisäys, poisto, muutos, laitteet, ohjelmat, käyttöjärjestelmät ja tietokannat.
15. Mahdollisuuksien mukaan käytetään järjestelmän kehittämisessä avoimia standardeja ja muitakin avoimia ratkaisuja.
16. Yksi osa vaatimusten kirjaamista voi olla järjestelmien välisten suorien yhteyksien kartoittaminen.
17. Yksi osa vaatimusten kirjaamista voi olla järjestelmien välillä siirrettävien dokumenttien laadun ja määrän arviointi/kartoittaminen.
18. Hyvissä ajoin jo ennen erilaisia kilpailutuksia päätetään jostain päätöksenteon menetelmästä, jolla kaikki päätökset voidaan kirjata hyvissä ajoin jo ennen varsinaista toimittajien kilpailuttamista.
19. Eri osajärjestelmien kehittämisessä yhteydessä kannattaa arvioida parasta mahdollista ryhmäkokoa takaamaan kunkin osajärjestelmän paras mahdollinen kehitys.

20. Mahdollisesti eri ryhmien ryhmäkoon kasvaessa liian suureksi on ehkä jaettava ryhmiä uusiksi ryhmiksi muutoshankkeen aikana.
21. Erilaiset sopimukset kannattaa tarkistaa, että muutoshankkeen aikana voidaan tarvittaessa ottaa mukaan mahdollisesti uusien sidosryhmien edustajia ilman laajoja sopimusten uudelleenjärjestelyitä.
22. Eri käyttäjäryhmille pitää kehittää erilaisia käyttöliittymiä – alkaen suuryhtymistä päätyen kertakäyttäjiin.
23. Hankerekisterin kehittämishankkeen aikana kannattaa kartoittaa hankerekisteriin liittyvien järjestelmien noudattamien standardien määrä ja laatu.
24. Kehittämishankkeen aikana kannattaa kartoittaa järjestelmät, jotka eivät noudata mitään standardia.
25. Tulevan hankerekisterin kehittämishanke jaotellaan useammaksi pienemmäksi kehittämishankkeeksi, joita voidaan tehdä joko peräkkäin tai vierekkäin.
26. Pienempien kehittämishankkeiden välille laaditaan/tehdään/määritellään vain välttämättömät yhteydet.
27. Kehittämishankkeen voi järjestää useamman kehittämisen kierroksen järjestelmäksi, jolloin pienemmät osahankkeet voivat seurata toisiaan hallitulla tavalla.

Sisäministeriön oikeusyksikön on tarkastellut valtioneuvoston hanketiedon esiselvitysraporttia sisäministeriön säädösvalmistelun näkökulmasta. Sisäministeriön oikeusyksikkö ei ota lausunnossaan kantaa tulevan järjestelmän rahoitusta, organisointia tai vastuunjakoa koskeviin ehdotuksiin.

Oikeusyksikkö pitää tärkeänä nykyisen hankerekisteri Haren korvaamista kokonaan uudella hanketietopalvelulla.

Nykyisen hankerekisterin korvaavan ratkaisun tulee olla tietosisällöltään ja toiminnallisuudeltaan sellainen, että se parantaa säädösvalmistelun avoimuutta sekä kansalaisten ja sidosryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Oikeusyksikkö pitää tärkeänä, että valittava ratkaisu edistää valtioneuvoston yhtenäisiä toimintatapoja ja -prosesseja. Uuden järjestelmän tietosisältöä ja palveluja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon säädösvalmisteluprosessia ja kuulemista säädösvalmistelussa koskevat valtioneuvostotason linjaukset ja valtioneuvoston yhteiset ohjeet. Olisi toivottavaa, että uusi hanketietopalvelu tukisi ja edistäisi osaltaan pyrkimyksiä yhtenäistää säädösvalmisteluprosessia ja säädösvalmistelun dokumentointia valtioneuvostossa.

Uudistuksen jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota uuden palvelun helppokäyttöisyyteen niin hanketietojen ylläpitäjien kuin muidenkin käyttäjäryhmien kannalta. Palvelua rakennettaessa on huolehdittava myös säädösvalmistelun kannalta keskeisten muiden järjestelmien (esim. asianhallintajärjestelmät) ja uuden hanketietopalvelun välisten integraatioiden toimivuudesta. Uuden palvelun käyttöönoton tulee vähentää säädöshankkeita koskevan hanketiedon manuaalista ylläpitoa eri järjestelmissä.

Oikeusyksikkö pitää tärkeänä, että säädösvalmisteluhankkeiden osalta uuden hanketietopalvelun tietosisältöön kuuluisivat kaikki lakihankkeet, asetusten valmistelua koskevat hankkeet ja lainvalmistelun esiselvityshankkeet.

Hankerekisteri Hare on ollut sisäministeriön säädöshankkeiden osalta hanketiedon ylläpidon keskeinen järjestelmä. Nykyisen Haren alasajon yhteydessä tulee selvittää rekisteriin sisältyvän päättyneiden hankkeiden aineiston käytettävyys jatkossa.

Sosiaali- ja terveysministeriö näkee tärkeänä, että valtioneuvostossa kootaan keskeisten hankkeiden ja työryhmien tiedot yhteen ja niistä jaetaan tietoa kansalaisille ja muille sidosryhmille. STM pitää esiselvityksen tuloksia ja jatkosuunnitelmia kannatettavina.

Uusi hanketietopalvelu on perustellusti rajattu palvelemaan ainoastaan hanke ja työryhmätietojen kokoamista ja jakelua kansalaille ja muille sidosryhmille. Nämä tiedot syntyvät ja niitä ylläpidetään kuitenkin osana hallitusohjelman toimeenpanoa sekä kunkin ministeriön toiminnan suunnittelua, seuranta ja hankehallintaa. Näiden toiminnan ohjauksen prosessien ja niitä tukevien johdon tukivälineiden kehittäminen on keskeinen jatkotoimenpide, joka tulisi käynnistää tämän esiselvityksen jälkeen. Tarve tähän kehitykseen on tuotu hyvin esille Hanketiedon esiselvitys -raportissa.

Hanketietopalvelun tarvitsemia tietoja ei siis toistaiseksi saada ylläpidettyä niiden oikeassa syntypaikassa. Tämä johtaa väistämättä tilanteeseen, jossa tehdään ylimääräistä työtä ylläpidettäessä hanketietoja useammassa paikassa. Pitääkseen päällekkäisen työn mahdollisimman vähäisenä, ministeriöiden tulee pystyä rajaamaan hanketietopalvelussa ylläpidettävät tiedot sidosryhmien kannalta merkittävimpiin hankkeisiin.

Hanke- ja työryhmätietojen hakeminen ja selkeä esittäminen valtioneuvoston ja STM:n verkkosivuilla on tärkeä hanketietopalvelun avulla toteutuva palvelu. Siten on tärkeää, että uusi hanketietopalvelu muodostaa tiiviin järjestelmäkokonaisuuden Valtion julkaisualustapalvelun (YJAn) kanssa.

Jatkotoimenpiteissä on huomioitava nykyisen HARE:n suunnitelmallinen alasajo ja tietojen siirto uuteen hanketietopalveluun. STM:n osalta olisi erittäin tärkeää saada toteutettua integraatio uuden hanketietopalvelun ja Doktorin asianhallintajärjestelmän välillä. Näin siitä syystä, että STM oli jo toteuttamassa integraatiota nykyiseen HAREen, mutta tämä jouduttiin keskeyttämään HARE:n tulossa olevan alasajon vuoksi.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on lisäksi erityisiä näkemyksiä säädösvalmistelun johtamisen kannalta, joiden perusteella valtioneuvoston hanketietopalvelulla tulisi olla keskeinen merkitys ministeriön johtamisjärjestelmälle. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan ko. tavoite oli hyvin mukana hanketiedon esiselvityksen alkuvaiheessa mm. Säädös-poliittisessa yhteistyöryhmässä. Nyt tämä tavoite on sivuutettu ja hanketietopalvelua kehitetään lähinnä palvelemaan ulkopuolista tiedonsaantia. Toisin sanoen uusi hanketietopalvelu korvaa lähinnä ministeriöiden ylläpitämät internet-sivut, joilla listataan vireillä olevat lainsäädäntöhankkeet. Näiden sivujen ylläpito ei kuitenkaan ole sisältänyt läheskään niin paljon ongelmia kuin mitä nykyinen Hare suhteessa ministeriön toiminnan johtamiseen. Uudistuksen myötä syntyy tilanne, jossa ministeriöt joutuvat kukin kehittämään itse uudenlaisen tavan ja teknisen alustan korvaamaan nykyisen Haren, joka tulee poistumaan käytöstä. Hanketietopalvelun tavoite ei ole oikein kohdistettu. Uuden hanketietopalvelun olisi tullut soveltua myös ei-julkisten säädöshankkeiden käsittelyyn ja suunnitteluun.

Mikäli uusi hanketietopalvelu ei kuitenkaan jatkossa ole sovelias ei-julkisten säädöshankkeiden käsittelyyn, olisi STM:n kannalta parempi vaihtoehto, ettei ministeriöitä velvoitettaisi viemään kaikkia säädösesityksiä uuteen hanketietopalveluun.

STM antaa kalenterivuoden aikana n. 50 hallituksen esitystä, joista suuri osa on pieniä lakimuutoksia. Pienempien lakimuutosten osalta julkisuus valmisteluvaiheessa voisi olla yksinkertaisemmin toteutettava kuin hanketietopalveluun vieminen ja seuraaminen. Kaikkien säädös- ja HE-hankkeiden tietojen syöttäminen ja ylläpito julkisessa järjestelmässä myös kuormittaisi henkilöstöä eikä ajantasaisen tiedon tarkkuutta /oikeellisuutta voisi täysin taata.

Työ- ja elinkeinoministeriön konserniohjausyksikkö pitää uuden hanketietopalvelun tavoitteina olevaa järjestelmälähtöistä vuorovaikutuksen ja avoimuuden lisäämistä tervetulleena. Hanketietopalvelun toteutusta tulee tehdä käyttäjien tarpeen ja käytettävyyden edellä. Järjestelmään syötettyjen tietojen hyödynnettävyyteen tulee kiinnittää huomiota, sillä nykyisessä Haressa tiedon hyödynnettävyys on ollut ongelma.

Hanketietopalveluun voisi sisällyttää ministeriön johdon harkinnan perusteella muutakin kuin ”pakollista” tietoa eli tietoa yleisöä ja sidosryhmiä kiinnostavista asioista. Myös esimerkiksi EU-/ kv-asioissa voisi hanketietopalvelua hyödyntää (listata tärkeimmät EU- ja kv-asiat, niiden pääsisältö ja valmistelija). Nämä asiat eivät nyt näy esiselvitysraportin luonnoksessa.

Uuteen hanketietopalveluun siirtymisen ajankohta kannattaa suunnitella siten, että se aiheuttaa mahdollisimman vähäistä haittaa hallitusohjelman toimeenpanon seurannalle. Riskiä lisää myös uuden organisaation (valtioneuvoston hallintoyksikkö) kyky viedä uudistus läpi toiminnallisuus turvaten. Hanketietopalvelua ja Senaattorin hallitusohjelman toimeenpanon seuranta voisi käyttää rinnakkain.

Nykyisin Senaattorin sisältämän hallitusohjelman toimeenpanon seurantatietojen taso ja laatu on säilyttävä heti hanketietopalvelun käyttöönotosta alkaen. Senaattorissa alkanut hallitusohjelman seurannan kehittämistyö indikaattoreiden yms. osalta tulisi jatkaa uuteen järjestelmään siirtymisestä huolimatta. Suunnitelmia raportoinnin ja visualisoinnin parantamiseksi tulee viedä vahvasti eteenpäin myös uudessa järjestelmässä.

Eräänä vaihtoehtona voisi harkita hanketietojärjestelmän vuorovaikutteisuutta Senaattorin kanssa, jolloin ainoastaan relevantit ja erikseen määritellyt tiedot ohjautuisivat hanketietopalveluun. Samaa tietojen siirtomallia voisi soveltaa myös muiden olemassa olevien järjestelmien, kuten Hankehallintajärjestelmän, osalta (jota käytetään nykyisin mm. TEM:n VATU -ohjelman seurannassa ja TEM:n hallinnonalalla mm. Tekesissä).

Valtioneuvoston hanketietopalvelun taustaksi on kuvattu hanketietopalvelun prosessikartta. Lähtökohtaisesti tulosohjaus ja talouden prosessit eivät kuitenkaan siirry uuteen järjestelmään. Järjestelmän kehittämisen kannalta tulisi kohdistaa huomio nimenomaan niihin prosesseihin, jotka tulevat uuteen järjestelmään.

Prosessien jatkuvuuden turvaamiseksi on varmistettava, ettei järjestelmä ala ohjata prosessia tai muuta sitä. Prosessin kehittäminen täytyy perustua muihin näkökohtiin.

Valtioneuvoston hanketietopalvelun nimeä olisi syytä vielä pohtia siten, että se vastaa koko sen sisältöä. Hallitusohjelman toimeenpanon seuranta tai lainsäädännön valmistelu voisivat avautua erityisesti kansalaisille paremmin jonkin muun käsitteellisen viitekehyksen kautta.

Valtioneuvoston kanslia pitää esiselvitystä asiallisesti valmisteltuna. Selvityksessä on huomioitu monia nykyisen valtioneuvoston hankerekisterin käytön aikana syntyneitä tarpeita.

Valtioneuvoston kanslia korostaa yhteiseen asianhallintaratkaisuun sitoutumista, jonka tulisi pois taa tarve päällekkäisyyksille ja näin järkevöittää toimintatapoja.

Keskeistä on hanketietojärjestelmän kytkeytyminen osaksi laajempaa tietokokonaisuutta.

Käyttöliittymäsuunnitteluun on myös hyvä kiinnittää erityistä huomiota.

Luonnoksessa kuvattu hankerekisterissä olevien tietojen konvertointi hanketietopalveluun ja siirto pysyvään säilytykseen kansallisarkiston VAPA:aan on vanhojen hanketietojen käytettävyyden kannalta keskeistä ja esitetty toimintatapa voisi mahdollistaa tietojen käytettävyyden jatkossakin.

Lisäksi valtioneuvoston kanslia korostaa, että jatkotoimenpiteinä valtioneuvoston kanslialle esitettyjen vastuiden siirtäminen edellyttää toteutuakseen tätä vastaavia resursseja.

Ympäristöministeriöllä ei ole uutta lausuttavaa Valtioneuvoston hanketiedon esiselvitys-hankkeen valmistelemasta aineistosta. Ympäristöministeriön näkökulmat ja kommentit tulivat käsiteltyä 6.11.2014 YM:ssä järjestetyssä keskustelutilaisuudessa.

Ympäristöministeriö pitää suunniteltua uudistusta tärkeänä ja toivoo, että se valmistuttuaan täyttäisi sille asetetut odotukset. Ympäristöministeriössä tietyt asiat on rekisteröity vain HAREssa, eikä nykyisestä asianhallintajärjestelmästä ole integraatiota HAREen. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että nykyistä HAREa ei ajeta alas, ennen kuin korvaava järjestelmä on käytössä.

Liite 1: Lausuntoväitteet, jotka on otettu huomioon esiselvityksessä, mutta lausunnonantaja esittää ettei ko. asiaa olisi huomioitu.

Väite	Vastaus
Käyttötarpeet ja hyödynsaajat eivät ole selvillä, media olisi pitänyt olla vahvemmin mukana suunnittelussa:	Käyttötarpeet ja hyödynsaajat on tunnistettu osana esiselvityshanketta (esiselvitysraportti luku 1.2.), toteutettu eri käyttäjäryhmien tarpeita havainnollista toiminnallisen käyttöliittymäprototyypin, kohdearkkitehtuurissa kuvattu sidosryhmät (luku 4.1. sekä erillinen liite). Valtioneuvoston hanketietopalvelulle on tunnistettu selkeät käyttäjäryhmät ja käyttötapaukset (kuvattu erillisessä liitteessä). Muutama lausunnonantaja kritisoi sitä, ettei nykyisen hankerekisterin tai uuden hanketietopalvelun käyttöä, käyttötarpeita tai keskeistä käyttäjäryhmää ole analysoitu riittävän hyvin. Nykyinen hankerekisteri (HARE) on toteutettu siten, ettei siitä ole mahdollista saada verkkoanalytiikkaa. Muun muassa ko. syystä keväällä 2014 tunnistettiin useissa työpajoissa ja muissa tilaisuuksissa eri käyttäjäryhmien tarpeet ja käyttäjien tarpeita havainnollistettiin toiminnallisella prototyypillä (esiselvitysraportti luku 1.2.). Eräs tunnistettu käyttäjäryhmä on media, jolle tehtiin oma käyttöliittymäpolku prototyypin. Esiselvityshanke yritti järjestää myös toimittajille suunnatun työpajan, jossa käyttötarpeita olisi tunnistettu vielä tarkemmin. Toimittajia ei kuitenkaan työpajaan ilmoittautunut. Syytä kysyttäessä toimittajat ilmoittivat etteivät pysty osallistumaan tällaiseen tilaisuuteen, sillä se vie liikaa työaikaa. Vielä erikseen kysyttäessä toimittajien tietotarpeita, tärkeimmäksi nousi yhteystiedot hankkeen tai toimielimen vastuuhenkilöön sekä laajemmissa analyyseissä avoin rajapintapalvelu kaikkeen valtioneuvoston hanketietopalvelun sisältämään tietoon. Tätä avointa rajapintapalvelua kaikkeen tietoon ovat pitäneet erityisen tärkeänä myös avoimen hallinnon kansalaisjärjestötoimijat muun muassa otakantaa.fi ja avoindata.fi – palveluissa. Hanketiedon esiselvityshankkeen hankeryhmässä on ollut viestinnän asiantuntemusta tuomassa TEMn verkkoviestintäpäällikkö Kaisu Aho.
Ruotsin kielen tukea ei ole huomioitu	Hanketietopalvelun kohdearkkitehtuurissa määriteltä, että järjestelmä tukee vähintään suomen ja ruotsin kieltä, ratkaisumallin tulee tukea myös mahdollisia kielilaajennuksia (esim. saame, englanti). Tämä on otettu huomioon myös vaatimusmäärittelyissä.
Tavoitehintainen iteratiivinen toimitus on haasteellinen, jos vaatimusmäärittely karkealla tasolla	Lausunnon kohteena olleessa aineistossa ei ollut mukana vaatimusmäärittelyitä, mutta niitä on tehty osana esiselvityshanketta. Lisäksi potentiaalisilta toimittajilta kysyttiin loka-marraskuun vaihteessa työ määrä- ja aikatauluarvioita kohdearkkitehtuurissa kuvattun järjestelmän toteutukselle. Ko. tietopyyntövastausten perusteella esiselvityshankkeella on kohtuullisen hyvä käsitys aikataulun realistisuudesta ja kustannuksista.
Hanketietopalvelulle tulee 50 pääkäyttäjää	Nykyisellä HARElla on noin 50 pääkäyttäjää. Uuden hanketietopalvelun pääkäyttäjien määrää ei ole vielä päätetty, mutta se lienee alle kymmenen.
Esiselvityksen kustannus-hyöty –analyysi ei ole vakuuttava. Järjestelmän tuottamat euromääräiset kokonaishyödyt eivät likimainkaan kata järjestelmän kokonaiskustannuksia.	Esiselvityksen luvussa 6.5.2. todetaan, etteivät taloudelliset hyödyt ole perusteena hanketietopalvelun toteuttamiselle. Kuitenkin kustannus-hyöty –analyysin perusteella havaitaan, että karkeastikin arvioidut hyödyt kattavat jatkuvan palvelun arvioidut kustannukset.
Hanketietopalvelun kohdearkkitehtuurissa ja käyttötapauksissa kuvattu kokonaisuus aiotaan toteuttaa kokonaisuudessaan vuonna 2015.	Esiselvityksessä on kuvattu toteutusprojektin alustava hankesuunnitelma (luku 8.1.) sekä hankinnan toteutus (luku 7.1.). Tarkoituksena on, että vuonna 2015 toteutetaan hanketietopalvelun välttämättömät toiminnallisuudet ja integraatiot. Vuonna 2016 jatkokehitysvaihe 1. Mahdolliset myöhemmät jatkokehitysvaiheet ajoittuvat vuoteen 2017 tai sen jälkeen. Hanketietopalvelun kehittäminen on vahvassa sidoksessa rinnakkaisten palvelujen kehittämisen ja leviämisen kanssa (luku 7.1. kuva 12).